

inden en vis Dag, laver man en kunstig Kjøbesum, der er 300,000 Kr. højere end den virkelige, og siger man, at for disse 300,000 Kr. udfæder man Præferentiaaktier, altsaa et Prioritetslaan. Vi udsætte os altsaa for at give en Provision af 300,000 Kr., men vi faae vor Billie, og Foretagendet kommer igang. Det er dette, Ministeriet ved sit Forslag har etableret, idet det siger til os, at „efter de foreliggende Oplysninger“ vil Anlægssummen blive saa og saa stor, samtidig med, at det lader os vide, at et saadant Lovforslag skulle vi ikke tage os videre af, men overlade Sagen til de ærlige Mænd, som behandle den Slags Sager. Nu spørger jeg ærede Medlemmer, som mulig sidde i Amtsråad eller Sogneraad derovre: Hvad vil det sige for dem, som have tegnet det øvrige Beløb? Først skal der Noget til dem, der have tegnet Præferentiaaktier; men dette vil igjen sige, at der efter al Sandsynlighed ikke bliver en eneste Ore til de Kommuner, som have tegnet Bidrag til det øvrige Beløb. Er dette en omhyggelig Varetægtelse af de Interesser, som de skulle værges? Blev disse 300,000 Kr. ikke anvendte til Provision, vilde der efter de anstillede Beregninger rimeligvis kunne tilfalde samtlige Aktionærer $3\frac{1}{4}$ pCt. Disse Sogneraads- og Amtsråadskommuner finde sig altsaa i denne Transaktion, uagtet de vide, at de affjære de Stættendene, hvis Interesse de skulle værges, fra — under Forudsætning af Beregningens Rigtighed — strax at faae $3\frac{1}{4}$ pCt. og senere endnu Mere, hvis det skulde vise sig, at Foretagendet var end yderligere rentabelt. Jeg skal ikke urgere dette mere, men jeg tror, at jeg har givet en Illustration til den Fordring, at Thinget skulde unblade at behandle Lovforslag, som skulle have dets Samtykke for at blive til Love, idet vi skulde gaa ud fra, at da Sagen er gaaet igjennem saa mange Hænder, kunne vi sagtens lægge vort Ansvar over paa de Andre. Alle de Øvrige kunne jo imidlertid have baaret sig ad paa samme Maade og bestandig lagt Ansaret over paa Andre. Det Samme foregaar jo saa ofte. Naar man tænker sig et Skib kjøbt eller bygget $33\frac{1}{3}$ pCt dyrere paa Grund af en saadan Transaktion som den, jeg har nævnt, er det ikke alene denne Kapital, men det er den aarlige Forrentning og den aarlige Assurance af denne Kapital, der vil bevirke, at dette Skib aldrig vil kunne seile nok virkeligt op til de paagjældende Aktionærer, saa at ikke alene disse blive høje deraf, men ogsaa afholde Andre fra at indlade sig paa saadanne Foretagender, der ellers kunde være til Gavn for Udviklingen i Landet. Og det Samme er Tilfældet med Fjernbaner. Man kan jo her og der — saaledes som de Herrer

sige, at de have været med til, f. Ex. ved Nyomgaardbanen — pege paa de store Provisioner. Det vil kun bevirke, at Folk siger: Nei, det gaar aldrig an at indlade sig paa saadanne private Foretagender, thi vi se jo, at der ikke kommer Noget ud deraf. Det Hele afhænger imidlertid af, at man ikke har taget det fornødt med Transaktionen af Pengene. Man begaar saaledes ikke alene Feil i de enkelte Tilfælde, men Feilen breder sig ud over det Øvrige og kan let, naar man ikke i Spidsen for saadanne Foretagender have saa hæderlige og paalidelige Mænd som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) — man kan jo tænke sig, at der er Andre, der ville tjene derved — føre til saadanne Ulemper, som det vil være beklageligt, at vi skulde være med til at give Koncession paa. Jeg skal henstille til det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, hvorvidt han ikke vilde finde det rigtigst for denne Sag at tillade et Udvalgt paa et Par eller tre Dage at indhente de Oplysninger, som her kunde være Tale om, tilligemed en skriftlig Erklæring fra den ærede Minister og at gjenneaa det Overlag, som vi jo slet ikke have set, og fremsætte det i Betænkningens form; saa kunde vi jo derefter fortsætte med Lovforslagets Behandling. Det er min Mening, at det Utsammen med Hensyn til dette Lovforslag kan jernes, og uagtet jeg navnlig har nogle Betæneligheder ved Strækningen Vou, mener jeg dog ikke, at vi skulle negte denne løbende Forretning vor Sanktion i denne Samling. Men jeg tror, at vi komme lettere over det paa denne Maade.

Indenrigsministeren (Steel): Jeg havde ikke tænkt mig at forøge denne Diskussion hverken i Bredden eller i Længden, men det ærede Medlems principielle Betragtninger foranledigede mig dog til at sige et Par Ord. Det forekommer mig, at disse principielle Betragtninger have overordentlig liben Betydning for denne Sag, efterat det maa anses for afgjort, at de ikke kunne finde Anvendelse her. Det ærede Medlem (Winther), der er Formand for Bestyrelsen, har afgivet den bestemte og bindende Erklæring, at Fjernbaneanlægget ikke vil blive udført uden gennem kontant Betaling, og jeg accepterer denne Udtalelse fra det ærede Medlems Side og finder mig derved foranlediget til at sige, at kun paa dette Vilkaar vil Koncessionen blive givet. Jeg haaber ved denne Erklæring, som jeg troede var overflødig, at affjære videre Diskussion om mere eller mindre mulige Tilfælde, som kunne have Indflydelse paa et Anlægs Besøftning. For Mini-